

בַּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה ולרע הוא כמש"כ 'יפקוד

ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה', דהיינו שבתחילה באה הפורענות

על הכוחות העליונים ואח"כ היא באה על התחתונים.

ע"י אמירת ברכת כהנים מתברכים העליונים והתחתונים

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּגִין כֶּךָ (האי תפארת פתח ביה) כְּתִיב

אָמַר לָהֶם סֶתֶם, לְאַתְּבָרְכָא עֲלֵאִין וְתַתָּאִין,

כְּלָהוּ כְּתָדָא אמר רבי יהודה שמשום כך שהשפע העליון והתחתון הם תלויים

זה בזה אז לכן כתוב 'אמור להם' בסתם בכדי שיתברכו העליונים והתחתונים כולם

כאחד. **דְּכְתִיב כִּהֵּ טְבַרְכוּ בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֶּךָ אֶת בְּנֵי**

יִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶם סֶתֶם, לְאַתְּבָרְכָא כְּלָהוּ כְּתָדָא

כי הרי כבר כתוב בתחילה 'כה תברכו' שהכוונה שתתברך המלכות הנקראת כ"ה,

ואח"כ עוד כתוב 'את בני ישראל', ואם כן למה כתוב 'אמור להם' בסתם והרי הוא

מיותר, אלא ודאי הפסוק בא להורות שאמירת הברכה היא תהיה להם כי אז יתברכו

העליונים והתחתונים כאחד (רמ"ק), **יְבָרְכֶךָ יְהוָה, לְעֵילָא** ובתחילה

אומרים הכהנים יברך ה' כי אז מתברכת השכינה למעלה ופירושו שז"א הנקרא הוי"ה

הוא יברך אותך (מק"מ). **וְיִשְׁמְרֶךָ, לְתַתָּא** ואח"כ אומרים הכהנים 'וישמרך'

כי אז יתברכו ישראל למטה אחר שהתברכה השכינה למעלה. **יָאֵר יְהוָה**

פְּנֵיו, לְעֵילָא. וְיַחֲנֹךָ, לְתַתָּא ואח"כ אומרים הכהנים 'יאר ה' פניו'

שהוא כלפי המלכות למעלה ואז הם אומרים 'ויחונך' כלפי ישראל למטה. **יִשְׂאֵל**

הלימוד היומי

יְהוָה פָּנָיו, לְעֵילָא. וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם לְתַתָּא וּאח"כּ אומרים

הכהנים 'ישא ה' פניו' כלפי המלכות למעלה ואח"כּ הם אומרים 'וישם לך שלום' כלפי

ישראל למטה.

רבי אבא חולק ואומר שבכל תיבה ותיבה שבברכת כהנים מתברכים

כולם כאחד

רַבִּי אָבָא אָמַר, כְּלָהוּ כַּחֲדָא מִתְבְּרַכָּאן, בְּעֶשְׂרִין

וּתְרִין אַתְּוֹן גְּלִיפִין דְּשָׂמָא קַדִּישָׁא דְאַתְּכֻלָּל

וְסַתִּים הָבָא רבי אבא חולק ואומר שבכל תיבה ותיבה שבברכת כהנים מתברכים

כולם כאחד בכ"ב האותיות החקוקות של השם הקדוש שנכלל ונעלם כאן בברכת כהנים,

בְּעֶשְׂרִין וּתְרִין אַתְּוֹן מִתְבְּרַכָּאן כְּלָהוּ. וְאִינוּן רַחֲמֵי גּוֹ

רַחֲמֵי, דְלֹא אֶשְׁתַּכַּח בְּהוּ דִּינָא וּבאלו הכ"ב אותיות מתברכים

העליונים והתחתונים והם סוד רחמים תוך רחמים כי י"ג מידות רחמי א"א הם מתלבשים

בט' מידות רחמי ז"א שלא נמצא בהם דין כלל ולכן אין דין בברכת כהנים. וְלֹא,

וְהִכְתִּיב יֵשָׁא יְהוָה פָּנָיו אֵלָיךְ וקשה וכי אין דין בברכת כהנים והרי

כתוב 'ישא ה' פניו אליך' שפירושו שצריך להעביר את הדין שבכאן. אָמַר רַבִּי

אָבָא, יֵשָׁא: יְסַלֵּק וַיַּעֲבֵר בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח דִּינָא כְּלָל

אלא אמר רבי אבא שמש"כ 'ישא' פירושו שהקב"ה ישא ויעביר את פני הרחמים אליך בכדי

שלא ימצא דין ממקום אחר, והוא ע"י העברת פני הרחמים העליונים אל המלכות בכדי

שלא ישלוט בה הדין ממקום אחר [קסח] (רמ"ק).

בשעה שהכהן נושא את כפיו אסור להסתכל בו מאחר שהשכינה שורה
על ידיו

**תָּאנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעֲתָא דְכַהֲנָא דְכַהֲנָא פְּרִים יְדוּי,
אָסִיר לִיה לְעַמָּא לְאַסְתַּפְּלָא בֵּיה, מְשׁוּם**

דְּשִׁכְיִנְתָּא שְׂרִיא בִּידוּי למדנו שאמר רבי יוסי שבשעה שהכהן נושא את

כפיו אז אסור לעם להסתכל בו מאחר שהשכינה שורה על ידיו [קסט]. **אָמַר רַבִּי**

יִצְחָק, אִי הָבִי, פִּיּוֹן דְּלָא חָמָאן מַה אַכְפַּת לְהוּ, דְּהָא

בְּתִיב (שמות לג) פִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, בְּתִיּוּהוֹן לָא

חָמָאן, אֲבָל בְּמִיתְתְּהוֹן חָמָאן שאל אותו רבי יצחק שאם זהו הטעם

שאסור להסתכל בידי הכהן הרי מכיון שאין העם רואים את השכינה אז מה אכפת לנו שהם

מסתכלים בו, כי הרי כתוב 'כי לא יראני האדם וחי' ודרשו חז"ל [קננ] בחייהם אינם רואים

אבל במיתתם רואים ואם הם אינם רואים אז למה אסור להם להסתכל בו. **אָמַר לִיה,**

אור הרשב"י

כהות: בקשת, ובנשיא, ובכהנים. בקשת -

דכתיב כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום

הגשם הוא מראה דמות כבוד ה', בנשיא -

דכתיב ונתת מהודך עליו. המסתכל בכהנים

בזמן שבית המקדש קיים, שהיו עומדין על

דוכנן ומברכין את ישראל בשם המפורש.

[קננ] כדאיתא בבמדבר רבה פרשת נשא

פרשה יד רבי דוסא אומר הרי הוא אומר

(שמות לג) כי לא יראני האדם וחי בחייהם

אינם רואים אבל רואים הם בשעת מיתתן.

[קסז] וכדאיתא בבמדבר רבה פרשת נשא

פרשה יא סימן ז' ישא ה' פניו אליך וגו',

יעביר כעסו ממך ואין ישא אלא לשון הסרה

כמה דתימא (בראשית מ) ישא פרעה את

ראשך וגו' פניו אלו פנים של זעם כמה

דתימא (ויקרא כ) ונתתי את פני בנפש ההיא

וגו' כלומר אותם פנים של זעם שהיו ראויות

לבא אליך יסירם ממך.

[קסט] כדאיתא בהגיגה דף טז עמוד א' דרש

רבי יהודה ברבי נחמני, מתורגמניה דריש

לקיש: כל המסתכל בשלשה דברים עיניו

הלימוד היומי

מְשׁוּם דְּשָׂמָא קְדִישָׁא רְמִיזָא בְּאַצְבָּעֵן דִּידוּי, וּבְעֵי בַר
 נָשׁ לְדַחֲלָא, אַף עַל גַּב דְּלֹא חָמָאן שְׂכִינְתָא הַשִּׁיב לוֹ רַבִּי יוֹסִי
 שהטעם הוא משום שהשם הקדוש של העשר ספירות רמוז בעשר אצבעות ידי הכהן וצריך
 האדם לירא ממנו אפילו שהוא לא רואה את השכינה, לָא בְּעָאן לְאַסְתַּפְּלָא
 בִּידֵיהּ דְּכֹהֲנִי, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכְּחוּן עִמָּא חֲצִיפָאן לְגַבֵּי
 שְׂכִינְתָא ולכן לא ראוי שיסתכלו העם בידי הכהנים בגלל שלא ימצאו העם בחציפות

כלפי השכינה.

בזמן ברכת כהנים לפי הזוהר צריך לשבת באימה וביראה ובזמן הברכה
 נמצא שעת רצון בכל העולמות

תָּאנָא, בְּהֵיא שְׁעָתָא דְּכֹהֲנָא פְּרִים יְדוּי, צְרִיכִין
 עִמָּא לְמִיתַב בְּדַחֲלוֹ, בְּאִמְתָּא ועוד למדנו שבאותה
 שעה שהכהן נושא את כפיו אז צריכים העם לשבת [קעא] באימה וביראה, וְלִינְדַע

אור הרשב"י

כאן בעמידה. רבי נתן אומר, אינו צריך, הרי
 כבר נאמר לשרתו ולברך בשמו, מקיש
 ברכה לשרות, מה שרות מעומד, שנאמר
 לעמוד לשרת בשם ה', אף ברכת כהנים
 מעומד. וכן פסקו הטור והשלחן ערוך אורח
 חיים. (סימן קכח סעיף יד). שהכהנים צריכים
 לברך את ישראל בעמידה. וכתב המגן
 אברהם שם (ס"ק כב), ונראה שהצבור ראוי
 לישב, שכן משמע ממה שאמרו בזוהר

[קעא] ובענין זה איתא בשו"ת יחווה דעת
 למרן הגרע"י בחלק ה' סימן טו שאלה: האם
 הצבור חייב לעמוד על רגליו בשעה
 שהכהנים נושאים כפיהם ומברכים את העם
 בברכת כהנים?

תשובה: כבריייתא במסכת סוטה (דף לח
 ע"א) שנינו, נאמר כאן כה תברכו את בני
 ישראל, ונאמר להלן אלה יעמדו לברך את
 העם על הר גריזים, מה להלן בעמידה אף

הלימוד היומי